

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΕΤΟΣ 10'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 1886,

ΑΡΙΘ. 218

Συνδρ. έτησ. έν Έλλάδι Δρ. 1;
» » » Έξωτερικῶ » 2.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
Έν ὁδοῖ Σταδίου ἀριθ. 39.

Εἰς οὐδένα, πλην τῶν τακτικῶν ἀνταποκριτῶν, στέλλεται ἡ Έφημερίς τῶν Παίδων ἄνευ προπληρωμῆς.

Περὶ Δένδρα.

«Μα μὲν τὰ φραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ ἀντικείμενα συγχινῶν τοὺς ἀνθρώπους καὶ προκαλοῦν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν ἐκθουσιασμὸν των, ἰδίως δὲ ὅσα εἶναι ἔργα ὄχι ἀνθρώπων ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ, καθὼς τὰ ὑψηλά δρυ, ἡ ἀπέραντος θάλασσα κτλ. Τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ δέντρα, μὲ ὄλην τὴν σιγὴν καὶ τὴν μεγαλοπρεπείαν των φυσικὰ διεγείρουσι ὑψηλὰ αἰσθήματα καὶ εὐθὺς οὗ νόσ πηγαίνει εἰς τὸν Θεόν, ὅστις τὰ ἐδημιούργησε πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ ὑφέλειαν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀρχαιότητα, λοιπὸν περὶ τῶν ἔργων ἔχομεν γινώσκων, ὑσθάνοντο καὶ αὐτοὶ ὅπως ἡμεῖς αἰσθήματα σεβασμοῦ καὶ θαυμασμοῦ ἀπέναντι τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων θεαμάτων, ἀλλὰ μὴ γνωρίζοντες τὸν Θεόν, ὅστις τὰ ἐδημιούργησεν, οὐτε τὴν λατρείαν, τὴν ὅποιαν αὐτοὶ διώρισεν. ἐνομίον ὅτι, τὸν ἡνυχιστῶν λατρεύοντες αὐτὰ τὰ ἔργα του, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχαιολογικῶν χρόνων

Α ν ὀ θ η μ α.

τὰ δένδρα ἐθεωροῦντο ἱερά καὶ ἀργότερον ἐπροσκυνῶντο αὐτὰ ὡς θεότητες. Οἱ πρώτοι ναοὶ ἦσαν δένδρα, εἰς τὸν κορμὸν τῶν ὁποίων κατασκύον οἱ θεοί. Ἡ κάλλιον τὰ ἀγάλματά των, ὄλιγον δὲ κατ'ὄλιγον ἀπεικονίσθησαν διάφορα δένδρα εἰς τὰς διαφόρους θεότητας ὡς λ. γ. ἡ φηγός (ἡ γλυκοκελανθιά) εἰς τὸν Δία, ἡ ἔλαια εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἡ μυρσίνη εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ἡ ἔφυνη εἰς τὸν Ἀκόλλωνα, ἡ λεύκη εἰς τὸν Ἡρακλέα, κτλ.

Δὲν ἐτιμῶντο ὁμοῦς τὰ δένδρα ἀπλῶς ὡς ναοὶ καὶ ὡς ἀντικείμενα ἀπεραμμένα εἰς τοὺς θεοὺς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἅγια αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, διὰ τοῦτο καὶ τὰ περιτελιζῶν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἔκτειον βωμοὺς ὑποκάτω των, τὰ χηρτέτων κλινοῦτες τὸ γόνυ καὶ φιλοῦντες τὴν χεῖρα τοῦ προσέφερον θυσίας καὶ ἐκρέμαζον ἀναθήματα ἤτοι ἀπεικονίσματα ἐπὶ τῶν κλάδων των. Ἡ μικρὰ οὕτη εἰκὼν παριστᾷ ἀνάγλυφον τὸ ὅποιον ἀπεικονίσθη εἰς τὴν ἱερὸν δένδρον ὡς δεῖγμα εὐγνωμοσύνης διὰ τὰ ἀγαθὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ.

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΣ.

Ἀρματωλὸς ἀγάπησε Νάσω τὴν ἡνικαμένη τὴν κόρη τὴν περίφρην, τὴν πολυζηλεμένη, ὅπου πολλοὶ τὴν θέλουσι, πολλοὶ τὴν ἀγαποῦσι, τὴν θέλουσι ἀρχοντοπούλα, λεβέντες τὴν ζητοῦντ.
Μὴ μέρα τὸ σταμνὶ κρατεῖ, κινᾷ νὰ πᾶ ὅτῃ βρῶνι προβαίῃ ἔμπρός τ' Ἀρματωλὸς τοῦ μαῦρο νὰ ποτίσῃ λαμποκοποῦν τ' ἄρματα κ' ἄστράφτ' ἡ φορεσιὰ του, κ' ἐφάνη τὸ καμάρ του κ' ἡ τόση λεβεντιά του.
«Ἄκουσε, Νάσω ὄμορφη, μὲ τὸ πολὺ τὸ νάζει» ἡγοικᾷ ἡ κόρη ἡνικαμένη, γυρνᾷ καὶ τὸν κυττάζει.
«Νάσω, πολὺ σὲ ἀγαπᾷ, γυναῖκα νὰ σὲ πάρω; θάνατο δὲ θὰ φοβηθῶ, δὲ θὰ ζελλιάσω Χάρο!»
«Πόρε πῶσω τὸ λόγο σου,» τοῦ λέγει κακωμένη.
«Ἐγὼ τὸ Γιώργο ἀγαπῶ κ' εἰμ' ἀρραβωνισμένη.»
«Ποῖός εἶν' αὐτός; ποῦ θάρρησε γὰρ νὰ σ' ἀρραβωνίσῃ;»
«Ἐκεῖ ἔμπρός μου νὰ τὸ πῆ καὶ νὰ τὸ μολογήσῃ.»
«Ἐκεῖς ποῦ ναι τὸ παῖνιμα τῆς χώρας, ἔκαυσε μένος;»
«Ποῦ ν' ἀρτίος τῆς μάννας του κ' ἐμένα καϊδεμμένο»

τρία ἀδελφάκια ἦτανε καὶ μοναχὸς ἐστάθη, γιὰτὶ ὁ πρῶτος πέθανε κ' ὁ δεύτερος ἐχάθη.
Ἐβρεῖ καὶ παιζεῖ τὸ σπαθὶ καλλίτερο ἀπὸ σένα, καὶ ὅτ' ἰθὺς σ' ἀπερνᾷ κ' εἶν' ἄξιο; γιὰ τ' ἐμένα.»
Ἀρματωλὸς ὅσ' ἄκουσε ραίσθηκ' ἡ καρδιά του, κ' ἐκρίνισε ὅσ' ἄκουσε καὶ πῖνει τ' ἄρματά του.
«Ἄν εἶν' ἐκεῖς καλλίτερος, ἂν εἶναι πολλὴ κίτρι, ἂς ἐρθῇ νὰ παλαίψωμε, τοῦ κίνου καὶ τῆ χάρι.»
Ἄν μὲ νικήσῃ, νὰ στρεχτῶ μ' ἐκείνου νὰ μείνῃ, κ' ἂν τὸν νικήσω, μάθε το, γυναῖκά μου θὰ γένη.
Τ' ἄκουσε ἡ Νάσω δειλιάσῃ ὅτ' ὅσπτε τῆς κινεῖ κ' ἐκεῖ θάσκει τὸ Γιώργό της καὶ τοῦ τὸ μολογίει κ' ἡ Γιώργος ἀρματωλὸς καὶ ὅτ' ὅσον ἀναβαίνει καὶ θιάζει βροντερὴ φωνή, φωνὴ ἀντριωμένη.
«Ποῖός εἶναι ποῦ παινεύθησε μὲ ἐμένα νὰ πᾶ αὐτὸς; ὅς ὄγγ' ἐμπρός μου νὰ σταθῇ, καὶ νὰ μὲ ξα νὰ ντ εἶ ψ η.»
Κ' ἄλλη φωνὴ ποκρῖθηκε Ἀρματωλοῦ τοῦ κλέφτη.
«Ἐγὼ κτυπῶ τὴ μαχαίρι καὶ ἀξέγνωστη δὲν πέφτει, Ἐγὼ με νεῖος ποῦ σκότωσα Τούρκους; δυὸ, τρεῖς χιλιάδες καὶ δέκα πέντε μπέηδες κ' ἄλλους τόσους πασοῦδες.

και θέ να φοβηθῶ παιδί του κάμπου σαν κι εμένα.
 πού η Γουρκιά με σιμάζεται τό μολογούν γιά μένα,
 τώρα τὰ δειξωμεν οί δυό, ποιός εἶν' τό καλλιχάρι.»
 Ὁ Γεώργιος τ' ἀποκριθῆκε μέ λεβεντιά και χάρι,
 κι' ἀμέσως ρίχνει τ' ἄρματα και θυάζει τὸ ζωνάρι,
 — ἡ Νάσω του το κέντησε μέ το μαργαριτάρι —
 Σκύβει, φιλά τὸ κέντημα, σὺν στήθια του τὸ βάνει,
 «Ἐὶμ' ἔτοιμος,» ἐφώνησε και τὸ σταυρὸ του κάνει.
 Πεταίει κι' ὁ Ἀρματωλὸς φλοκάτα πλουμισμένη,
 τραβάει και τὴ φέρμελῃ τὴ χρυσοκεντημένη
 ἀνοίχθῃ τὸ ποκάμισο και στήθια ἀνδραιωμένα
 φανήκανε περίφανα και πικνοδοσωμένα.
 Χαντζάρι πρίν' ὁ Ἀρματωλὸς κ' ὁ Γεώργιος τὸ μαχαίρι
 κ' ἐκεῖ π' ἀνεσοκουμπώθηκε, ἐφύσησε τ' ἀγέρι
 κι' ἀνεσηκώθ' ἡ τραχηλιά κι' ἐφάνη ἀπὸ λαίμῳ του
 τ' Ἀρματωλοῦ, τοῦ ἀστράψε, χρυσὸ τὸ φυλαχτὸ του

γιατ' εἶσαι τῆς μανούλας μας τὸ ἀκριβο παιδί της.
 κι' ἐμένα ἐκεῖ στὰ μακρὰ, ὡς στέλνῃ τὴν εὐχή της
 τώρα ἢ ἀνάβω τὰ βουνά, τὰ κορφοβούνια πέρα,
 και δὲν θὰ στρέψω ἀν δὲ 'δῶ μὴν ἔμπορῃ ἡμέρα
 ν' ἀναγαλλίσω ὁ οὐρανὸς κ' ἡ θάφρῃ νὰ φυτρώσῃ,
 κ' ἡ φουτανέλλα λόγυρα στοὺς κάμπους νὰ ἔσπλώσῃ.
 Χαροῦ, ὄλεφῆ, τὴ Νάσω σου κ' ἔχε και τὴν ἐλπίδα,
 ἐγὼ ἔχω γιὰ γαπητικὰ τὴ δόλια μας Πατρίδα!
 Ἦν Σμύρνη, κατὰ Νοέμβριον 1885.

(Ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ Ἡμερολ.) *Μαριέττα Μπέτσου*

ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ

Ὅταν σὰς περιέγραφα τὸν Παρθενῶνα, σὰς εἶπα
 ὅτι ὁ ἐνδοτερος τοῦχος τοῦ ναοῦ εἶχε καταστραφῆ

Ποσειδῶν, Διόνυσος, και Δήμητρα

«Στάσου! ὁ Γεώργιος φώναξε, πριχὸν νὰ σκοτωθοῦμε.
 θέ νὰ σοῦ κάμω ῥύνημα κι' ἀπ' ἐκεῖ ἡπολεμοῦμε
 πού τὸ ἔρῃκε το φυλαχτὸ τ' ἀργυροχρυσομένο,
 πώχτι ἐπάνω τὸ σταυρὸ μέ τὰ μαλλιά πλεγμένε.»
 «Ἡ μάνα μ' μοῦ τὸ φέρεσε, μα τί σέ μέλ' ἐμένα,
 παιδάκι ὅταν ἤμουνα, τί θές τὰ περασμένα;»
 «Σ' ἐρώτησα γιατί πολὺ μοιάζει μέ τὸ δικό μου,
 ἡ μάνα μ' μοῦ τὸ φέρεσε κ' ἐμένα σὺν λαίμῳ μου.»
 Σκύβουν και βλέπουν ταίριαστὸ σταυρὸ που λαμπυρίζει...
 ἀνατριχάζ' ὁ Ἀρματωλὸς, ὁ Γεώργιος κτρινίζε...
 γιὰ μὰς πετάχτηκαν οἱ δυὸ και ἔνα λόγον πῆχαν
 «Ἐσύ ἂν ὁ ἀδελφοῦλός μου! καὶ ὄφριτακαλισθῆσαν...
 ἀγκαλιασμένοι ἰστάθηκαν μέ πόθο και μ' ἐλπίδα,
 κι' ὁ Ἥλιος τοὺς στεφάνωσε μέ μια χρυσὴ ἀχτίδα
 πρῶτος; χωρίσθ' ὁ Ἀρματωλὸς ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά του.
 ὁστερὸν φίλ' τὸν χάρισε» και ζῶνει τ' ἄρματα του
 «Σὺν, ἀδελφέ μου, σὺν καλὸ και σὺν καλὴ τὴν ὥρα.
 οὐρε νὰ πὰς σὺν μάνα μας και σὺν καλὴ σου τώρα,

σχεδὸν ἄλλος ὑπὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς πυρίτιδος, τὴν ὁ-
 ποῖαν οἱ Τοῦρκοι εἶχον ἀποθηκευμένην ἐκεῖ. Τὸ ἐν-
 δότερον τοῦτο μέρος τοῦ ναοῦ, ὁ σηκός, διηρείτο
 εἰς δύο μέρη εἰς τὸ ἐμπροσθιον διαχώρισμα. τὸ
 πρὸς ἀνατολάς, ἦτο τὸ τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα
 τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς δὲ τὸ πρὸς δυσμάς, ἦτο τὸν ὁ πι-
 σθὸ ὁδοῖον ἐφυλάττοντο τὰ δημόσια χρήματα και
 ἄλλοι θησαυροί, Αἱ τέσσαρες πλευραὶ τοῦ σηκοῦ ἔκο-
 σμοῦντο μέ ἀνάγλωφα, κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφά-
 νειαν τὰ ὅποια περιεκόκλωναν τὴν κορυφὴν τοῦ τοίχου,
 ἐν εἰδῇ ταυρίας, ἣτις ὀνομάζεται διὰ ζῶμα. Τὰ
 ἀνάγλωφα αὐτὰ παρίστανον τὴν Παναθηναϊκὴν πομ-
 πὴν. τῆς ὁποίας σὰς ἔδωκα περιγραφὴν εἰς προηγού-
 μενον φύλλον, ἐκ τῆς ὁποίας εἰξάουτε ὅτι ἀποτε-
 λεῖτο ἀπὸ ἰπκεί, και ἄρματα, ἀπὸ νέας και νέους,

ἱερεῖς καὶ θύμια, κτλ. λελ. Ὅλα ταῦτα παριστῶντο λοιπὸν εἰς τὸ διάζωμα τοῦ σηκοῦ μετὰ τὴν προσθήκην δώδεκα θεῶν καὶ θειαινῶν καθημένων, ἐνῶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς πομπῆς διεσθύνοντο πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ. Δυστυχῶς ἡ καταστροφή τοῦ μεγίστου μέρους τοῦ σηκοῦ μᾶς ἐστέρησε τὰ περισσότερα τῶν περιεχίμων τούτων ἔργων τοῦ Φειδίου καὶ τῶν μαθητῶν του, μένουσιν ὁμοῦ εἰς ἀρκετὰ καλὴν κατάστασιν μέρη τοῦ διαζώματος τοῦ ὀπισθοδόμου. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τινὰς τῶν καθημένων θεοτήτων ὁ πρὸς τὰ ἀριστερά, ὁ καὶ προσβύτερος τῶν δύο ἀνδρῶν, εἶναι ὁ Ποσειδῶν, ὅστις ἐκράτει τὴν τρίαιναν εἰς τὴν δεξιάν του ὁ μεσαῖος εἶναι ὁ Διόνυσος (κατ' ἄλλους ὁ Ἀπόλλων) ἡ δὲ γυνὴ ἡ Δήμητρα (κατ' ἄλλους ἡ Παιθώ)

Η ΟΔΙΣΣΕΙΑ ΟΔΟΣ.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον.)

Καθὼς σὰς εἶπα ἐν ἀρχῇ τοῦ διηγήματος τούτου, ἑξήμισι μῆνες εἶχον περάσει ἀπ' οὗτο ὁ Ἑρρίκος εἶχε γένει ἐνοχῶς τοῦ δικλοῦ ἐκείνου σφύλματος, τῆς ἀπειθείας καὶ τῆς δειλίας, τοῦ ὁποῖου ἡ μομφὴ καὶ τὰ κακὰ ἀποελέσματα ἔαιπτον ἐπὶ τῆς πτωχῆς Μαρίας. Ἐκτοτε ἡ μεταμέλεια τὸν εἶχε κάμει σκουθρωπὸν καὶ μελαγχολικόν, καὶ ἤρχισεν νὰ προσβληθῆ καὶ αὐτὴν τὴν ὑγιάν του, ἡ δὲ μήτηρ του ἀνήσυχος καὶ καταφοβισμένη ἕνεκα τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ἔβλεπεν, εἶχε δοκιμάσει κάθε μέσον, τὸ ὁποῖον ἡ μητρικὴ ἀγάπη ἠδύνατο νὰ ἐφεύρῃ, διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ κελὴ τοῦ ἀκριβοῦς τοῦ υἱοῦ τὸ πρότερόν του μεϊδιάμα, ἀλλ' εἰς μάτην!

Ὁ Ἑρρίκος, ἀπ' ἐτέρου, εἶχεν δοκιμάσει κάθε μέσον διὰ ν' ἀνακουφισθῆ ἀπὸ τὸν πόνον τῆς καρδίας του, — κάθε μέσον ἐκτὸς ἐνὸς, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἦτο δυνατὸν νὰ τῷ δώσῃ τὴν εἰρήνην τῆς συνειδήσεως, τὴν ὁποίαν ἐζήτηι. Τὸ μέσον τοῦτο ἦτο ἡ ἐξομολόγησις τοῦ ἀπαιματιῶς του. Εἶχε καταγίνει πολὺ εἰς τὴν μελέτην προσπαθῶν νὰ εὔρῃ εἰς τὰ βιβλία διασκεδάσων τῆς μελαγχολίας του, ἀλλ' εἰς μάτην: τίποτε ἐξ ὧν τούτων δὲν εἶχεν ἐπιτύχει.

Ὁ χειμῶν εἶχε παρέλθει τὸ δὲ καλοκαίριον, ἐποχὴ τῆς εὐθυμίας καὶ χαρᾶς, δὲν ἔφερε καμμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ Ἑρρίκου. Ἀμα εὐρίσκειτο μόνος ἐγένετο κατηφῆς καὶ ἀφηρημένος: ἐμπρὸς δὲ τῶν ἄλλων προτεποικεῖτο εὐθυμίαν, τὴν ὁποίαν ὁ καθεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν προήρχετο ἀπὸ τὴν καρδίαν. Δὲν εἶχεν εἰ μὴ ἓνα σκοπὸν, νὰ κρύψῃ

τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς του ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς του.

Μίαν πρωίαν ἡ μήτηρ του εἰσῆλθεν ὅλη χαρὰ εἰς τὸν μικρὸν τοῦ θαλάμου: εἶχε καὶ εὐχάριστον νὰ τοῦ ἀναγγεῖλαι τὸ πρόσωπόν της ἀκτινοβόλει. Πράγματι ἡ καλὴ αὐτῆς μήτηρ ἐφαντάζετο ὅτι εἶχεν εὔρει τὸ ἱατρικὸν τῆς μελαγχολίας: τοῦ υἱοῦ της, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδεν εἰς τὴν μονασίαν τοῦ βίου του.

«Κάμα γρήγορα, Ἑρρίκε,» εἶπεν ἀναγκαλιζομένη αὐτὸν, «ἡ μικρὰ σου ἐξαδέλφη Ἰουλίττα ἦλθεν. Εἶναι καλὴ καὶ χαριστικῆ — πολὺ εὐθυμῶς, πολὺ διασκεδαστικῆ, πολὺ πρωτότοπος — θὰ ἰδῆς, θὰ σοῦ ἀρέσῃ. Θὰ τῆς κάμῃς καλὴν ὁδοποχίαν, δὲν εἶν' ἔτσι Ἑρρίκε; καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ γίνεσθε φίλοι καλοὶ. Εἶναι ὡς νὰ σοὶ ἔστειλλεν ὁ Θεὸς μίαν μικρὰν ἀδελφὴν, πουλί μου.»

Ὁ Ἑρρίκος, βλέπων τὴν εὐτυχίαν τῆς μητρὸς του προσεκοιτῆθαι μεγάλην χαρὰν.

Ὡς τρέξωμεν νὰ τὴν εὐρωμεν λοιπὸν, τὴν μικρὰν ἐξαδέλφη,» εἶπε, καὶ κρατῶν τὴν χεῖρα τῆς μητρὸς του τὴν ἔσυρε διὰ μέσου τῶν διαδρόμων καὶ κλιμάκων εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου εὔρον τὴν μικρὰν ἐξαδέλφη μετὰ τὴν μητέρα της — νεαρὰν κυρίαν μεϊδιῶσαν καὶ φιλοφρονητικὴν, ἧτις ὑπεδέχθη τὸν ἀνεψιὸν της μετὰ πολλὰς ἐνδείξεις ἀγάπης. Τῇ παρουσίᾳ τότε τὴν μικρὰν ἐξαδέλφη λήγουσα ὅτι ἦτο βεβαία ὅτι θὰ ἀγαπῶντο ὡς ἀδελφὰ, καὶ τῷ εἶπεν ὅτι ἐπειδὴ ἠναγκαζέτο νὰ κάμῃ μακρὰν ἀπουσίαν ἐμελλε νὰ ἀφήσῃ τὴν κόρην της μετὰ τῶν, ὡς ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων τῆς καλῆς τῶν οἰκογενείας. Τῷ ἔκαμε προσέτι καὶ πολλὰς ἐρωτήσεις περὶ τῶν μαθημάτων του, τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν κλίσεών του καὶ ἐφάνη εὐχαριστημένη ἐκ τῶν ἀποκρίσεών του. Κατόπιν δὲ αἱ δύο μητέρες εἶπον εἰς τὰ παῖδιά νὰ ὑπάγουν νὰ παίξουν ἐμπρὸς τῆς οἰκίας, πρὸ τῶν παραθύρων τῆς αἴθουσης.

Ἡ μικρὰ ἐξαδέλφη κρατοῦσα τὴν χεῖρα τοῦ Ἑρρίκου ἐθάδιζε κατ' ἀρχὰς πλησίον του μετὰ βήματα τακτικὰ ὡς μικρὸς τις στρατιώτης. Ὁ Ἑρρίκος τὴν ἐκρυφοκύταξε μετὰ περιέργειαν. Εἶδε δύο μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς πολὺ σοβαροῦς, δύο παρειὰς ροδοκοκκίνας καὶ σείμα κομψὴν καὶ τόσον μικρὸν ὥστε ἤπρεπε πῶς θὰ ἐχώρουν εἰς αὐτὸ τὰ ζαχαράτα, τὰ ὁποῖα ἔσφιγγεν εἰς τὴν ἀριστερὰν τῆς χεῖρα.

«Ἐἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ὅτι σὲ βλέπω, ἐξαδέλφουλα,» εἶπεν ὁ Ἑρρίκος αἰσθανόμενος ὅτι εἶχε χρέος νὰ εἶπῃ τὸ καλῶς ὤρισες» εἰς τὴν μικρὰν ἐξηνν του.

«Καὶ ἐγὼ ἐπίσης εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ὅτι σὲ βλέπω, Ἑρρίκε,» ἀπεκρίθη μετὰ πολλὴν αἰσιοπρέπειαν ἡ μικρὰ ἐξαδέλφη. (ἀκολουθεῖ.)

ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΟΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

Ἡ ἐργασία ἥτις κατὰ τὸ φαινόμενον προξενεῖ τὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὸν καλόγηρον, τὸν ὁποῖον παριστάνει ἡ προκειμένη εἰκὼν, εἶναι τῷ ὄντι μίᾳ ἀπὸ

τοῦτο ὅμως δὲν ἀπεδείχθη, διότι δὲν εὐρέθησαν αἰγυπτιακὰ χειρόγραφα φέροντα τοιοῦτον καλλωπισμὸν. Τὰ πρῶτα δείγματα τοιοῦτου καλλωπισμοῦ ἀπαντῶνται εἰς τὸν Β' αἰῶνα μετὰ Χριστὸν, ἔκτοτε δὲ οἱ Χριστιανοὶ τὴν μετεγερσίθησαν σχεδὸν καθολοκληρίαν

Καλόγηρος κοσμών χειρόγραφοι

τὰς λεπτοτάτας καὶ καλλιθητικωτάτας τέχνας, ὁ καλλωπισμὸς δηλαδὴ τῶν χειρογράφων διὰ χρωμάτων. Ἡ τέχνη, αὕτη ὑποτίθεται ὅτι εἶναι παναρχαία· λέγεται ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι πρῶτοι τὴν ἐκαλλιέργησαν·

εἰς τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραμμάτων, ὡς λ. χ., τῶν Ἁγίων Γραφῶν, τῶν ἔργων τῶν Πατέρων, Εὐαγγελίων καὶ Ὑμνολογίων κτλ. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἐχρωμάτιζον ἀπλῶς τὰ ψηφία, ἢ τὰ ἐπεχρό-η

συναν, κατά τὸν ἰα. ὅμοις αἰῶνα ἤρχισαν νὰ φραζῶν ἰδίως τὰ κεφαλαία γράμματα μὲ ἀνίη καὶ διάφορα ἄλλα σχήματα, ὀλίγον δε κατ' ὀλίγον τὰ ἐβελτίωσαν συμπλέκοντες αὐτὰ μὲ πρόσωπα ἀγγέλων καὶ ἁγίων, ἕως οὗ κατήχησαν νὰ περικλείου ἐντὸς αὐτῶν δλοκλήρους εἰκόνας.

Ἡ πολυτέλεια τῶν χειρογράφων ἦτο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς κατὰ τὸν ἰδ' αἰῶνα, ὅτε ὄχι μόνον τὸ κείμενον ἀλλὰ καὶ τὸ περιθώριον ἐζωγραφεῖτο μὲ ὠραία σχήματα καὶ χρώματα, ὥστε πᾶσα σελὶς ἦτο ἀριστοτέ. Ζηνημα. Οἱ καταγνόμενοι κυρίως εἰς τὸ ἔργον τοῦτο

λεὺς οὗτος, ὡς πάντες οἱ ὑπῆκοοί του εἶναι χριστιανός, ἐχριστιανισθέντες ὑπὸ Ἄγγλων ἱεραποστόλων. Ἐκτὸς δὲ τῶν καθηκόντων τοῦ βασιλέως ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἐκτελεῖ καὶ χρεὴ ἱεροκήρυκος, λέγεται δὲ ὅτι εἶναι εὐφραδὴς καὶ δεινὸς τὸ κηρύττειν τὸ νὰ Εὐαγγέλιον.

Ἡ πρὸς τὰ ἀριστερὰ εἰκὼν παριστᾷ τὴν ἄγγονὴν αὐτοῦ, ἣτις ἀν καὶ κοράσιον, ἔνεκα ὅμως τοῦ ὑπερβολικοῦ πάχους τῆς φαίνεται ὡς γονὴ ἠλικιωμένη· ἀρέσκειται δ' ὡς φαίνεται, ὅπως παρ' ἡμῶν μερικαὶ κοράσιδες, νὰ περιπατῇ ἀνυπόδητος χωρὶς περικνημίδα (κλιτσας.)

Αἱ ἐπιτῶν ὁ λόγος νῆσαι ἀνεκαλύφθησαν τὸ 1773

1) Βασιλεὺς τῆς Ἰόγγκας Γεώργιος.

ἦσαν οἱ καλόγηροι, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀφῆκαν εἰς ἡμᾶς δείγματα μεγίστης καλαισθησίας καὶ καλλιτεχνικῆς ἐκπαιδείας. ἐντὶ τὰ δὴνῆματά των ἐλησημονήθησαν.

Ἰόγγκα νῆσοι.

Αἱ δύο προκειμένοι εἰκόνας παριστάνουσι δύο διακεκριμένα πρόσωπα ἐκ τῶν νήσων Ἰόγγκα, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι μέρος μεγάλου τινὸς ἀθροίσματος νήσων εἰς τὸν Εἰρηγηικὸν ὠκεανὸν, καλουμένων Φιλικῶν.

Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων Ἰόγγκα ἐδιοικοῦντο ἐκάστη ὑπὸ ἰδίου ἀρχηγοῦ, ἐσχάτως ὅμως ἠνώθησαν ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὅστις παρίσταται εἰς τὴν πρὸς τὰ ἀριστερὰ κειμένην εἰκόνα. 1) βαισι.

Ἡ ἄγγονὴ τοῦ βασιλέως Γεωργίου

ὑπὸ τοῦ Ὀλλανδοῦ Ἰάσμων· ἔχουσι δὲ πληθυσμὸν περὶ τὰς 25.000 ψυχῶν. Παράγουσι δὲ δένδρον τι τροπικὸς δὲς, ἐξ οὗ κατασκευάζουσι ψάθας καὶ σχοινία, γλυκὰς πατάτας, βανάνας, κοκκοκάρυδα, ὀλίγον ἀραβόσιτον, εἰδός τι μήλου καὶ πιπέρινα.

Ἐκ τῶν τετραπόδιων μόνον ὁ χαιρὸς, ὁ κύων καὶ ὁ ποντικὸς εἶναι ἐντόπιοι.

Ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήχθη ὑπὸ Ἄγγλων ἱεραποστόλων τὸ 1779 — ἤδη δὲ ἅπαντες οἱ κάτοικοι εἶναι χριστιανοὶ ἔχοντες γλῶσσαν γραπτὴν καὶ ὄχι μικρὰν φιλολογίαν, χάρις εἰς τοὺς εὐσεβεῖς κόπους τῶν ἱεραποστόλων.

Ὁ βασιλεὺς καὶ τοι ἀπόλυτος ἄρχων ἄρχει πα-

τριαρχικῶς, αἱ δὲ κάτοικοι ὑπὸ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ κυβέρνησιν διατελοῦσιν εὐχαριστημένοι καὶ εὐτοχεῖς. Τὸ κυριώτερον δὲ εἶναι, ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν γυναικῶν γνωρίζουσι τὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν.

Η ΧΑΙΔΗ.

Κατ' ἐπιτομήν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.

(συνέχεια ἕτε προηγ. φύλλον)

Ὁ Θεὸς ἐκάθητο καπνίζων πρὸ τῆς οἰκίας του, καὶ περητῆρον τὴν Δέταν, τὰς γίδας καὶ τὰ δύο παιδιά πλησιάζοντα. Πρῶτη πρῶτη ἡ Χαϊδὴ ἐφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν, ἀμέσως δὲ ὡς εἶδε τὸν πάππον της κατευθύνθη πρὸς αὐτὸν καὶ ἰψ' ἔστεινε τὸ χεράκι της λέγουσα, «Καλημέρα, παππού.»

«Καλὰ, καλὰ, τί θὰ πῆ τοῦτο;» ἀπεκρίθη μὲ τραχεῖαν φωνὴν ὁ γέρον· ἔδωκεν ὁμοῦς τὴν χεῖρά του εἰς τὸ μικρὸν κοράσιον καὶ τὴν ἐκύτταξε μέσα εἰς τὰ μάτια μὲ βλέμμα διαπεραστικόν.

Ἡ Χαϊδὴ ἔστειλε καὶ τὸν ἔβλεπε χωρὶς νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα της ἀπὸ τῆ πρόσωπόν του. Γέρον τὸσον παραδόξως ὅσον ὁ πάππος της, μὲ τὰ μακρὰ του γένεια καὶ τὰ πικρὰ του ὄφρυδια, τὰ ὅποια ἔσμιγον εἰς τὸ μέσον ὡς θάμνος, τὴς ἐφαίνετο ἄξιος παρατηρήσεως καὶ μελέτης.

«Σὰς εὐχομαι τὴν καλημέραν, Θεῖε.» εἶπε τότε ἡ Δέτα πλησιάζουσα. «Σὰς ἔφερα τὴν κόρην τοῦ υἱοῦ σας καὶ τῆς ἀδελφῆς μου. Βέβαια δὲν θὰ τὴν ἐνθυμῆσθε, διότι δὲν τὴν εἶδατε ἀπ' ὅτου ἦτο μαρόν.»

«Καὶ τί νὰ τὴν κάμω ἐγὼ, ἂν ἀρχίσῃ νὰ κλαίῃ καὶ νὰ σὲ ζητῇ ὅπως κάμουν τὰ ἀνόητα αὐτὰ πλάσματα; Τί θὰ κάμω τότε, δὲν μου λέγετε;»

«Αὐτὸ εἶναι ἰδική σας δουλειά» ἀπεκρίθη ἡ Δέτα, «ἐγὼ τὴν τρέφω τώρα τόσα ἔτη καὶ ἡ ἐργασία μου δὲν μου ἐπιτρέπει νὰ τὴν κρατήσω περισσότερον. Σεῖς εἶσθε ὁ πλησιέστατος της συγγενῆς· ἂν δὲν θέλετε νὰ τὴν κρατήσητε κάμετέ την, ὅτι θέλετε. Ἄν τῆς συμβῆ, τίποτε, ἐννοεῖται τελειώνει ὅλον τὸ ζήτημα...!»

Ἡ Δέτα εἶπε περισσότερα ἀπ' ὅτι ἤθελε. Τὴν ἔπειπεν ἡ συνειδήσις διότι ἐγκατέλειπε τὴν μικρὰν της ἀνεψιὰν καὶ διὰ τοῦτο ὠμίλησεν ἐπάνω εἰς τὸν θυμὸν της. Μόλις ὁμοῦς εἶχε προσφέρει τὰς τελευταίας λέξεις, καὶ ὁ Θεὸς ἐσηκώθη καὶ τὴν ἐκύτταξε τόσον παραδόξως ὥστε ἐκείνη χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἐπιστοχώθηκε δύο τρία βήματα. Ὁπλῆσε τὸν βραχίονά του καὶ εἶπε μὲ φωνὴν βροντῆς —

«Ἐπίστρεψε εἰς τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποιον ἦλθες, καὶ μὴ τολμήσης νὰ παρουσιασθῆς ἐδῶ πάλιν.»

«Χαίρει· ε, λοιπόν, καὶ σεῖς καὶ ἡ Χαϊδὴ» εἶπεν ἡ Δέτα, καὶ χωρὶς νὰ σταθῇ νὰ ἀκούσῃ τίποτε περισσότερον ἐγύρισε καὶ ἤρχισε νὰ καταβαίνει τὸ ὄρος τρέχουσα, χωρὶς νὰ σταματήσῃ ἕωσὸ ἐφθασεν εἰς τὸ Δέρφλι.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἡ Δέτα ὁ γέρον ἐκάθησε πάλιν εἰς τὸ σκαμπὶ του, καὶ ἐσιώπα, φυσῶν μεγάλα νέφη καπνοῦ ἀπὸ τὴν πίπαν του, καὶ κοιτάζων προσηλωμένως κατὰ γῆς.

Ἡ Χαϊδὴ ἀφοῦ ἐτριγύρισε τὴν καλύβην ἤλθε καὶ ἐστάθη ἐμπρὸς τοῦ πάππου της, καὶ τὸν ἐκύτταξε σταθερὰ, κρατοῦσα τὰς χεῖράς της συσφιγμένας ὀπίσω της. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὁ γέρον ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν του καὶ βλέπων ὅτι τὸ κοράσιον δὲν ἐκινεῖτο ἀπ' ἐμπρὸς του ἠρώτησε —

«Τί θὰ κάμης τώρα;»

«Θέλω νὰ ἰδῶ τί ἔχεις ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν καλύβην,» ἀπεκρίθη ἡ Χαϊδὴ —

«Καλὰ· πάρε λοιπὸν τὸ δέμα σου καὶ ἔλα,» εἶπεν ὁ γέρον προχωρῶν πρὸς τὴν καλύβην,

«Δὲν το θέλω πλέον.»

Ὁ γέρον ἀκούσας αὐτὸν τὸν λόγον ἐγύρισε καὶ παρετήρησε τὴν μικρὰν κόρην, τῆς ὁποίας οἱ μαῦροι ὀφθαλμοὶ ἤστραπτον ἀπὸ περιέργειαν καὶ χαράν.

«Δὲν εἶναι ἀνόητος, τοῦλάχιστον,» εἶπε καθ' ἑαυτὸν καὶ προσέθεσε. «Διαίτ' δὲν θὰ σοῦ χρειασθῆ, παιδί μου;»

«Διότι θέλω νὰ περιπατῶ σάν της γίδαις. Τὰ πόδια των εἶναι τόσον ἐλαφρὰ!»

«Καλὰ, ἀλλὰ τώρα φέρε τὸ δέμα καὶ θὰ τὸ κρύψωμεν εἰς τὴν ἀποθήκην.» Ἡ Χαϊδὴ ὑπήκουσε καὶ εἰσῆλθε μὲ τὸν πάππον της εἰς τὸ ἕμεγαλον δωμάτιον, τὸ ὅποιον ἐπίανεν ὀλόκληρον τὴν καλύβην. Εἰς μίαν γωνίαν ἦτο ἡ κλίνη, εἰς μίαν ἄλλην ἦτο τράπεζα καὶ καθέκλα, εἰς τὸν ἀντικρυνὸν τοίχον ἦτο θύρα μεγάλη, ἡ θύρα τῆς ἀποθήκης, τὴν ὁποίαν ὁ πάππος ἤνοιζεν. Ἀφοῦ ἡ Χαϊδὴ ἔχωσε τὸ δέμα της εἰς τὸ πέραν ἄκρον τῆς ἀποθήκης· ἐγύρισε καὶ παρετήρησε προτεκτικῶς τὰ ἐπιπλα τοῦ δωματίου.

«Ποῦ θὰ κοιμηθῶ ἐγὼ, παππού;»

«Ὅπου θέλεις.»

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἠεὐχαρίστησε τὴν Χαϊδὴν, ἥτις ἤρχισεν εὐθὺς νὰ περιτριγυρίσῃ τὸ δωμάτιον, διὰ νὰ εὑρῇ μέρος νὰ τῆς ἀρέσῃ.

Ἀντικρὸ τῆς κλίνης τοῦ πάππου της ἦτο στημένῃ κλίμαξ. Ἡ Χαϊδὴ τὴν ἀνέβη τρεχάτα καὶ εὑρέθη εἰς τὴν σοφίτταν, ὅπου ἦτο σταθασμένον ἐδῶδες ἄχυρον ἀπὸ μίαν δε στρογγύλην ὀπὴν ἐφαίνετο ἡ κοιλὰς ἀπὸ μακρὰν.

«Α, πρέπει νά κοιμηθῶμαι ἐδῶ! Τί ὠραία! Ἐλα, παππού,» ἐφώνησεν ἡ Χαίδη πρὸς τὸν γέροντα, «ἐλα πάνω νά δῆς τί ὠραία ὄπου εἶναι ἐδῶ!»

«Τὸ εἰςέωρα πῶς εἶναι!» ἀπεκρίθη αὐτός.

Μετ' ὀλίγον ἡ Χαίδη πάλιν τὸν ἐφώνησε.

«Θά στρώσω τὸ κρεββάτι μου ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν ἔχω σεντόνι. Πρέπει νά ἔλθῃς νά μοῦ φέρῃς σεντόνι.»

«Καλὰ, καλὰ,» ἀπεκρίθη ὁ πάππος τῆς, καὶ ἀφοῦ ἔκαμεν ἄνω κάτω τὰ ρούχα τῆς ἀποθήκης κατώρθωσε νά εὔρη μέσα εἰς τὰ ὑποκάμισά του ἓν μακρὸν πανίον, πολὺ χονδρὸν καὶ βαρὺ, τὸ ὁποῖον πραγματικῶς ἠμοιάζε κάπως μὲ σεντόνιον. (ἀκολουθεῖ.)

Ἄγαπη μητρική.

Καθὼς ἡ θάλασσα τὸ περιγάλι

Ἐναγκαλιζεται, καταφιλεῖ,

Ἔτσι κ' ἡ μάνα εἰς θερμὴν ἀγκαλίη

Σφίγγει τὸ τέκνον τῆς καὶ τὸ φιλεῖ.

—ο—

Χειμῶν ἂν εἶναι καὶ ἀνεμοζάλη,

Τοῦ κόσμου τὸ κακὸ ἢ ταραχή,

Τῆς μάνας ἢ ἀγάπη, ἢ μεγάλη,

Θερμαίνει τ' ὄρανό τῆς μοναχῆ.

—ο—

Τῆς μάνας ἢ ἀγάπη προστατεύει

Καὶ σκέπει τὰ πουλιά εἰς τὴ φωλιὰ,

Καὶ νά τὰ θρέψῃ διὰ κινδυνεύει.

—ο—

Καὶ τὴ ζωὴ τῆς νά σώτῃ δὲν γορεῖ

Ἡ μάνα γὰρ νά σώσῃ τὰ παιδιὰ

Ἄχ! ποῖα ἀγάπη τῆς μάνας ἢ καρδιά!

Ἰπὸ τοῦ κ. Ἰ. Ἰασονίδου

«ΤΟ ΕΠΡΑΞΕΣ ΕΙΣ ΕΜΕ.»

Ἦτο παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, ψυχρὰ, ψυχροτάτη νύξ. διὲ Ρώσος τις στρατιώτης ἐφόλαττε σκοπὸς πρὸ μεγάλης τινὸς πυριτιδαποθήκης. Ὁ μανδύας του εἶχε παχὺ στρώμα χιόνος, ἡ ἀναπνοὴ του ἐκρωσταλλῶνε καὶ μακροὶ πάγοι ἐκρέμοντο ἀπὸ τὰ πικνὰ του γένεια. Ἐβάδιζε ἐδῶ κ' ἐκεῖ ταχέως, ἐκτύπα τοὺς βραχίονάς του, ὅπως ζισταίη τὸ αἷμά του, ἀλλὰ μάλιστα ἐνόησε δὲ ὁ δυστυχὴς ὅτι ὅσα καὶ ἂν ἔκαμε δὲν θα τὸν ἔσωζον ἀπὸ τὸν φοβερὸν ἐκείνον θάνατον, ὅτι θὰ ἐπάγωνεν ἐντὸς ὀλίγου ἕαν ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ νά δραπετεῦσῃ δὲ ἦτο θάνατος καὶ ἀτιμία.

Πολλοὶ ἄνθρωποι διέβησαν ἐκεῖθεν, σπεύδοντες ἄλλοι εἰς διασκέδασιν ἄλλοι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἄλλοι ἄλλοι ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πλῆθους μόνον εἰς ἔδωκε προ-

σοχὴν εἰς τὸν δυστυχῆ σκοπὸν. Οὗτος ἦτο πτωχὸς χωρικός, πτωχὸς εἰς τὰ καλὰ τοῦ κόσμου ἀλλὰ πλούσιος εἰς ἀγάπην πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἦτις ὡς κρήνη ἀνεξάντλητος ὑπερεχειρίζεν ἐκ τῆς καρδίας του καὶ διεχέετο περὶ. Ἡ ἀγάπη του αὐτῇ πρὸς τὸν Χριστόν τὸν ἔκαμε νά ἀγαπᾷ καὶ τοὺς ὁμοίους του, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς μόνος ἐκ τῶσαν ἑκατοντάδων εἶχε παρατηρήσει τὸ κάτωχρον πρόσωπον καὶ τὰ παγωμένα χεῖλη τοῦ στρατιώτου. Τὸν ἐπλησίασε λοιπὸν καὶ ἀφοῦ ἐξέβαλε τὴν χονδρὴν του προβατίνην κάππιν τὴν ἔρριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ στρατιώτου, λέγων «Φόρεσέ τὴν σύ, εἰ δὲ μὴ θὰ παγώσῃς ἐδῶ, Ἐγὼ πηγαῖνω εἰς τὸ σπίτι μου καὶ δὲν μου χρειάζεται τόσον ὄσον εἰς σέ.»

Πολλὰ πρῶτ, περὶ τὰ χαράγματα, ὁ στρατιώτης εὐρέθη νεκρὸς, παγωμένος εἰς τὴν θέσιν του.

Δώδεκα μῆνες παρήλθον καὶ πάλιν ἔφθασεν ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, ἀλλ' ὁ χωρικός ἀπέθνηθθησκεν. Ἡ γυνὴ του καὶ τὰ παιδιὰ του περιεκύκλωνον τὴν κλίνην του κλαίοντα. Ἰδὲ πῶς αἴρνης τὰ κάτισχόν του πρόσωπον λαμπρύνεται νομίζει τις ὅτι τοῦ δίδεται νέα ζωὴ. Κάτι βλέπει, κατ' ἀκούει ἴσως ὀνειρεύεται, ἀλλ' ὅπως δήποτε τὸν ἀκούουν νά λέγῃ:

«Κυρίε μου Χριστέ, Σὺ εἶσαι; Ἐδῶ, εἰς τὴν πτωχὴν μου καλύθην; Τί; φορεῖς τὴν κάππιν μου; Τί λέγεις Κύριε;» Καὶ λέγων ταῦτα ὁ ἀσθενὴς προσπαθεῖ νά στηριχθῆ ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνός του καὶ νά τείνῃ τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὰ ἔμπροσ, ὅπως ἀκούσῃ τὴν ἀπόκρισιν προσώπου τινὸς ἀοράτου.

«Τί λέγεις;» ἐπανέλαβε. «Τὸ ἔνδυμα τὸ ὁποῖον ἔδωκα χάριν Σοῦ εἰς τὸν στρατιώτην, τὸ ἔδωκα εἰς Σε; Γυμνὸς ἦσο Κύριε καὶ σὲ ἐνέδουσα...;»

Μὲ τὰς λέξεις ταύτας ἐξέπνευσεν ὁ ἀξίος δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ ψυχὴ του ἐπέταξεν εἰς τὴν μακαρίαν ἐκείνην χώραν, ὅπου κραυγὴ πόνου ἢ πείνης ἢ δυστυχίας οὐδέποτε ἀκούεται καὶ ὅπου πᾶν δάκρυον ἐξυλείρεται.

Ἀγαπητὰ παιδιὰ, εἰσθε διὰ Χριστιανοὶ, ἀλλ' ἔχετε ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν τόσην ὥστε νά σᾶς κάμνη νά ἀγαπᾶτε καὶ τοὺς ἀνθρώπους περισσότερον; Συμπαθεῖτε μὲ τοὺς ὁμοίους σας; Συγκινεῖσθε διὰ τοὺς δυστυχούοντας καὶ ὁσάκις κάμνετε ἐλεημοσύνην τὴν κάμνετε ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης διὰ τὰ καλὰ τὰ ὁποῖα σᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός; Ἐδυσχεμένα εἰσθε ἐὰν ἔχετε τὴν θεῖαν ταύτην ἀγάπην εἰς τὰς καρδίας σας, διότι θέλετε ἀκούσαι ποτὲ καὶ σεις ἐκ στόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοὺς μακαρίους λόγους «Καθ' ὅσον τὸ ἐπράξατε εἰς ἕνα τῶν ἐλαχίστων τούτων, τὸ ἐπράξατε εἰς ἐμέ.»

ΠΟΙΚΙΛΑ

— Ἡ αυτοκράτειρα Νικόλαος, τῆς Ρωσσίας καὶ ἡ αὐτοκράτειρα Ἀλεξάνδρα ἐσυνήθισαν νὰ ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας. Ἐν φθινόπωρον, ὅτε κατὰ τὴν συνήθειάν των ἐξενίζοντο μετὰ τέκνα των εἰς τὸ Πότσδαμ, ἐξήλθόν ποτε ὁμοί εἰς τὰ προάστεια νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν στρατὸν, ὅστις ἐστρατωνίζετο ἐκεῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν στρατῶνα, ὅπου οἱ στρατιῶται ἠτοίμαζον τὸ γεῦμα. Αἱ δύο βασιλοπαιδὲς Μαρία καὶ Ὑλγα ἐπλησίασαν ἑμάδα στρατιωτῶν ὅστινες ἐκαθάριζον πατάτας, καὶ παρετήρουν μὲ πολλὴν θαυμασμόν πόσον ἐπιτηδεύει τὰς ἐξεφιδόδισον.

«Εἰλεύθετε νὰ τὸ κάμνητε καὶ σεῖς, παιδιὰ;» ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας:—

«Δὲν ἐδοκιμάσαμεν ποτε,» ἀπεκρίθησαν ἐκεῖναι.

«Πῶς; Δὲν ἐδοκιμάσατέ ποτε; Τότε λοιπὸν ἔσον τὸ γρηγορώτερον ἀρχίσετε τόσον τὸ καλλίτερον. Καμμία κόρη δὲν ἠμπορεῖ νὰ γένη καλὴ οἰκοκυρὰ χωρὶς νὰ εἰσέβη νὰ καθάρῃ πατάτας! Ἐλάτε, ἄς ἴδωμεν τὴν πρακοπὴν σας!»

Αἱ δύο βασιλοπαιδὲς ἔγοντίσταν ἀμέσως: πρὸ τοῦ πυρὸς ἐκάστη μὲ μαχαίριον καὶ ἤρριζαν νὰ ἐκφυλοδίζον πατάτας, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς, οἱ γονεῖς των, ὁ πριγκιψ (Ὁυλλιέλμος καὶ ὁ πριγκιψ Ἀλέξανδρος ἔστεκον τριγύρω καὶ τὰς παρετήρουν. Δὲν εἶχον ὅμως προχωρήσει πολὺ καὶ εἰς ἀπὸ τοὺς στρατιῶτας, οἵτινες εἶχον δώσει τὰ μαχαίρια των, τὰς διέκοψεν ἐκφωνήσας:—

«Κυρία! πολὺ βαθεῖα τὰς κόπτετε! Δὲν θα μὰς μείνη τίποτε νὰ φάγωμεν! Ἢ Ρώσσοι ἔτσι παστρεύουν τὰς πατάτας;»

«Ἐχεις δίκαιον Ἀλμαν,» εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅστις οὐδέποτε ἐλησμονεῖ τὸ ὄνομα στρατιώτου, «δειξέ τας πῶς τὸ κάμνουν οἱ Γερμανοί!»

Ἡ στρατιώτης τὰς ἐδίδαξε λοιπὸν πῶς νὰ κρατοῦν τὸ μαχαίριον καὶ πῶς νὰ κόπουν τὸν φλοιόν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου αἱ ἄραί χεῖρες τῶν βασιλοπαιδῶν καθάρθισαν νὰ ἐκλείψουν τὰς πατάτας ἀκόμη λεπτότερον παρ' ὅτι ἤδυναντο οἱ γονεῖροι δάκτυλοι τοῦ διδασκάλου των.

— Κάπου ἀνέγνωσα περὶ πτωχῆς γυναίκος, ἣτις ἐπεθύμει νὰ ἀγοράσῃ ὀλίγα ἀνθὰ, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ κήπου διὰ τὴν ἀσθενῆ κόρην τῆς. Ὁ κηπουρὸς τὴν ἐδίωκεν ἀγρίως, λέγων «Δὲν εἶναι διὰ πώλημα τὰ ἀνθὰ τοῦ βασιλέως!» ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἔτυχε νὰ περνᾷ ἐκεῖθεν τὸν ἦκουσε καὶ κόψας ὥραϊαν ἀνοδοσμένην τὴν ἔδωκεν εἰς τὴν πτωχὴν γυναῖκα λέγων: «Ναί μὲν ὁ βασιλεὺς δὲν πωλεῖ τὰ ἀνθὰ του, ἀλλ' ὅμως τὰ χαρίζεται.» Τὸ ἐπιμύθιον τοῦ ὥραϊου τούτου διηγήματος εἶναι τὸ ἑξῆς: «Ὁ βασιλεὺς ἤμῶν, ὁ Θεὸς δὲν πωλεῖ τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν δίδει ὅμως δωρεάν εἰς τοὺς ζητούντας αὐτήν.

— Τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον παρατηρήθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν χελιδὼν λευκὴ μεταξὺ ἄλλων κοινῶν χελιδόνων. Τοῦτο εἶναι πρωτοφανὲς καὶ ἐξηγεῖται ὅπως τὸ ἐπίσης σπάνιον φαινόμενον τῶν ἀλβίνων μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅστινες ἔχουν καταλευκὸν κόμην καὶ ὀφθαλμοὺς πολὺ ἀνοικτοὺς γαλανοὺς ἢ καὶ ροδινοὺς. Εἰς ἀμφοτέρας Ἰηλαθὴ τὰς περιστάσεις ὁ παράδοξος χρωματισμὸς προέρχεται ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ χρώματος τῆς ἐπιδερμίδος.

— Τουρκικὴ παροιμία λέγει ὅτι «Καλὸν ἀντὶ καλοῦ ἀποδίδει καὶ ὁ ὄνος: κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδίδει ὁ σκύλος, καλὸν ἀντὶ κακοῦ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, κακὸν δὲ ἀντὶ κακοῦ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος.

— Διηγούνται τὸ ἑξῆς ἀστεϊστάτον ἀνέκδοτον περὶ τινος τῶν Μεγάλων Δουκῶν τῆς Ρωσσίας: Ὁ Μέγας Δοῦξ οὗτος ἦτο παραπολὺ ἀκριβὴς καὶ δραστήριος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του καὶ ἐνδιεφέρετο πολὺ εἰς τὴν πρόδον καὶ καλὴν κατάστασιν τῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν του καταστημάτων. Μεταξὺ ἄλλων ἐδέχθη ποτὲ καὶ τὴν ἐφορίαν μιᾶς στρατιωτικῆς σχολῆς, ὀλίγον δὲ μετὰ ταῦτα ἦλθε χωρὶς προειδοποιῆσαι μιαν ἡμέραν νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ. Ἐνῶ διήρχετο τὴν αὐλὴν ἀπήντησε δύο στρατιῶτας ἐξερχομένους ἐκ τοῦ μαγειροῦ φέροντας βαθὺν λείψα σκεπαστόν.

«Σταθῆτε!» εἶπεν ἀποτόμως ὁ Μέγας Δοῦξ, ὅστις εἶχεν ἀπόφασιν νὰ δοκιμάσῃ μὲ τί εἶδους ζωμιὸν ἐτρέφοντο οἱ μαθηταί.

Ἡ στρατιῶται ἐστάθησαν εὐθὺς χαίρετῆσαντες

«Φέρετέ μοι κουτάλι, θέλω νὰ δοκιμάσω τὸν ζωμιόν.»

«Ἄλλὰ... Ὑψηλότατε!» ἤρχισε νὰ τραυλίσῃ ὁ εἰς, «δὲν εἶναι...»

«Σιωπὴ!» ἐξεφώνησεν ὁ Μέγας Δοῦξ. «Κάμε ὅπως σοὶ λέγω εὐθὺς!»

Ἡ στρατιώτης ἀνεχώρησε τρέχων πρὸς τὸ μαγειρὸν καὶ ἐπέστρεψεν εὐθὺς μὲ τὴν κουτάλαν τοῦ ζωμοῦ.

Ἡ Μέγας Δοῦξ τὴν ἔλαβε μὲ θριαμβικὸν ὄψος, σκεπτομένος ὅτι ἐμελλε νὰ ἀνακαλύψῃ κάποιαν κατάχρησιν,

«Σήκωσε τὸ σκεπασμα!»

Ἡ στρατιώτης ὑπήκουσεν, ὁ δὲ Μέγας Δοῦξ ἐβύθησε τὴν κουτάλαν εἰς τὸ ἐμπιεριζόμενον τοῦ λείψτος, τὴν ἐγέμισε καὶ ἐρρόφησε διὰ μιᾶς τὸ ὅλον... Ἄλλ' ἀμέσως ἀνεσκήρτησε πτόων καὶ ἐξεμῶν τὸ πρᾶγμα.

«Τὶ ζωμιὸς εἶν' αὐτός;» ἐξεφώνησε μὲ βροντιώδη φωνὴν

«Δὲν εἶναι ζωμιὸς Ὑψηλότατε, — αὐτὸ δὲ ἔλεγα τῆς Ὑψηλότητός σας ὅταν μὲ διεκόφατε — ἐπλύναμεν τὸ πάτωμα τοῦ μαγειροῦ καὶ αὐτὰ εἶναι τ' ἀποπλύματα!»

— Ὁ Γραννάκης ἦτο ὁ πλέον ἑτακτος μαθητὴς τοῦ σχολείου, ἐπομένως διὰ πᾶσαν ἀτάξίαν αὐτὸν ὑπωπτεύετο ὁ διδάσκαλος, συνείδησαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ καὶ ὁσάκις ἐγένετο ἡ ἐρώτησις, «Ποῖος ἔκαμε τὴν ἀτάξίαν αὐτήν;» περιέμενον νὰ ἀκούσων τὸν Γραννάκην ὁμολογούντα τὸ σφάλμα του —

Μιαν ἡμέραν ἐπισκέπτεται τὸ σχολεῖον ὁ Ἐπίτροπος, κύριος αὐστηρῶς ὄψεως μὲ διαπεραστικούς ὀφθαλμοὺς καὶ φωνὴν βαθύηχον καὶ αὐστηράν. Ὁ κ. Ἐπίτροπος θέλει νὰ ἴδῃ τὰς προόδους τῶν μαθητῶν καὶ λαμβάνει τὴν Κατάρχησιν διὰ νὰ τοὺς ἐξετάσῃ. Πρῶτον δὲ φωνάζει τὸν Γραννάκην, ὅστις ἐξέρχεται τοῦ θρανίου του μὲ συστολήν.

«Ὁ κ. Ἐπίτροπος μὲ ὄλην τὴν ἐπιβλητικὴν σοβαρότητα «Ποῖος ἔκαμε τὸ Σῆμας;»

Ἡ Γραννάκης ἔντρομος καὶ ὀπισθοχωρῶν «Ἐγὼ, κ. Ἐπίτροπε — ἀλλὰ νὰ μὲ συγχωρήτε καὶ δὲν τὸ κάμνω πλέον!»

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ.

1. Ποῖα πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀναφέρονται ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον,

2. Ποῖα πρόσωπα ἀναφέρονται ἐν τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἄτινα ἔδειξαν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν.

3. Ποῖα λεπτομέρεια ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου περὶ τοῦ θούματος τῶν ἄρτων καὶ ἰσχύων παραλείπονται ὑπὸ τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν;